

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Καλοκαιρινές διακοπές»

ΧΟΡΟΖΙΔΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥΛΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Καλοκαιρινές διακοπές

Δημιουργός

Σαββατούλα Χοροζίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

ΣΤ΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Σεπτέμβριος 2012

Θεματική ενότητα

Σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού», ενότητα 1: *Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα*

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Δεκαοχτώ (18) διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει έτοιμες τις ιστοσελίδες που θα επισκεφτούν τα παιδιά για την εύρεση πληροφοριών. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να γνωρίζουν τις

βασικές λειτουργίες του υπολογιστή: άνοιγμα και αποθήκευση αρχείου και φακέλου, γράψιμο στον κειμενογράφο, αντιγραφή και επικόλληση κειμένου και εικόνας, μεταφορά δεδομένων με στικάκι. Η σχολική μονάδα θα πρέπει να διαθέτει εργαστήριο πληροφορικής και η σχολική τάξη υπολογιστή με προτζέκτορα.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο αξιοποιεί στοιχεία από τις δραστηριότητες παραγωγής γραπτού λόγου «Καλοκαιρινές διακοπές» του Σ. Χατζησαββίδη (Χαραλαμπίδης & Χατζησαββίδη 1997: 129 – 131).

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο σκοπεύει από τη μια πλευρά στην ομαλή μετάβαση των παιδιών από τις καλοκαιρινές διακοπές στα θρανία του σχολείου και από την άλλη στη δημιουργία επικοινωνιακών συνθηκών, δεδομένου ότι προσπαθεί να δημιουργήσει ένα φυσικό πλαίσιο μάθησης με την προσωπική εμπλοκή των παιδιών σε κάτι που αισθάνονται ότι τα αφορά άμεσα. Ο/Η εκπαιδευτικός προσπαθεί να δημιουργήσει το κατάλληλο κλίμα, ώστε οι μαθητές/τριες να ανακαλέσουν στη μνήμη τους εμπειρίες, βιώματα και εντυπώσεις από τις καλοκαιρινές διακοπές τους, να τα επεξεργαστούν ομαδικά και να τα παρουσιάσουν στην τάξη.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Είναι γεγονός ότι η μετάβαση από τις καλοκαιρινές διακοπές στο σχολείο είναι μια δύσκολη περίοδος. Η επιστροφή και προσαρμογή σε ένα πιο αυστηρό και

καθοδηγούμενο τρόπο ζωής, μετά από την αποδιοργάνωση και τη ραστώνη των διακοπών, απαιτούν ένα μεταβατικό στάδιο το οποίο θα πρέπει να διεγείρει το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών, ώστε να εμπλακούν σε κάτι που τους ενδιαφέρει και από παθητικοί δέκτες να γίνουν ενεργοί/ές. Αυτό επιτυγχάνεται με τις αφηγήσεις και ανταλλαγές βιωμάτων και εμπειριών των παιδιών, τα οποία καλούνται να επεξεργαστούν ομαδικά και να τα παρουσιάσουν στην τάξη, παράγοντας δικά τους κείμενα (προφορικά και γραπτά) προσαρμοσμένα στη συγκεκριμένη περίπτωση επικοινωνίας και ανάπτυξης διαπροσωπικών σχέσεων.

Παράλληλα, δίνεται η ευκαιρία και η δυνατότητα στους/στις μαθητές/τριες μέσα από δραστηριότητες να προαγάγουν το ομαδικό πνεύμα, την κριτική και δημιουργική σκέψη και να αναπτύξουν δεξιότητες γραμματισμών και ιδίως των νέων γραμματισμών που πηγάζουν από τις ΤΠΕ (διαχείριση, αναζήτηση, εύρεση, αποθήκευση, μηχανές αναζήτησης, διαδίκτυο, άλλες ψηφιακές συσκευές), αφού το σενάριο υλοποιείται κατά βάση με τη χρήση από τους μαθητές του διαδικτύου και των λογισμικών γενικής χρήσης.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ- ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Είναι γνωστό ότι η γλώσσα είναι ένα σύστημα έκφρασης νοημάτων και η πρωταρχική λειτουργία της είναι η αλληλεπίδραση και η επικοινωνία. Με το σκεπτικό αυτό το παρόν σενάριο δίνει έμφαση στην εμπλοκή του/της μαθητή/τριας σε πραγματικές βιωματικές καταστάσεις. Με αυτόν τον τρόπο προωθείται η αυτενέργεια, η ομαδική εργασία και η αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών αντίθετα προς την παραδοσιακή δασκαλοκεντρική διδασκαλία. Ταυτόχρονα, επιδιώκεται από τη μια πλευρά, η καλλιέργεια περιγραφικού και περιληπτικού λόγου και από την άλλη, η ανάπτυξη και η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη χρήση των ΤΠΕ.

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές/τριες:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να ερμηνεύσουν γενικά στοιχεία του κόσμου που τους περιβάλλει, μέσα από διαδικασίες παρατήρησης και περιγραφής
- να «διαβάζουν» διαδικτυακούς χάρτες
- να γνωρίσουν μεταφορικά μέσα
- να αντιληφθούν τη σημασία των μνημείων

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο
- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο
- να αναπτύξουν περιγραφικό λόγο (προφορικό και γραπτό)
- να εντοπίσουν τις διαφορές προφορικού και γραπτού λόγου
- να χρησιμοποιήσουν επιρρήματα, συνδέσμους και λέξεις – φράσεις που δηλώνουν χρόνο
- να κάνουν περίληψη
- να εξοικειωθούν με την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων (συνδυασμός λόγου-εικόνας-βίντεο)
- να γνωρίσουν τις σημασίες ορισμένων λέξεων
- να εξασκηθούν στην ορθογραφία

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να εξοικειωθούν με τα μέρη του ηλεκτρονικού υπολογιστή
- να εξοικειωθούν με προγράμματα γενικής χρήσης (επεξεργαστή κειμένου, Excel, ζωγραφικής)
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση σε μηχανή αναζήτησης
- να μάθουν να ανοίγουν ιστοσελίδες
- να εξοικειωθούν με τη μεγέθυνση και σμίκρυνση φωτογραφίας-εικόνας

- να εξοικειωθούν με τρόπους αλλαγής σελίδας
- να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης μέσα σε έναν ιστότοπο
- να εξοικειωθούν με την αποθήκευση φωτογραφίας
- να εξοικειωθούν με τρόπους ακρόασης ηχητικού κομματιού
- να γνωρίσουν μια διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια
- να γνωρίσουν ένα ηλεκτρονικό λεξικό
- να χρησιμοποιούν διαδικτυακούς χάρτες
- να διαβάζουν και να αντλούν πληροφορίες από κείμενα στο διαδίκτυο
- να δημιουργούν και να διαχειρίζονται αρχεία και φακέλους
- να χρησιμοποιούν επικοινωνιακά το κινητό τηλέφωνο στη σχολική τάξη
- να χρησιμοποιούν τη βιντεοκάμερα και το μαγνητόφωνο
- να εξοικειωθούν με ένα πρόγραμμα δημιουργίας ταινίας
- να ελέγχουν την αξιοπιστία και το κύρος της πηγής
- να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας
- να κατανοήσουν την αξία της ομαδικής εργασίας και της από κοινού ανακάλυψης

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για την πραγματοποίηση αυτού του διδακτικού σεναρίου μπορεί να αποτελέσει η δραστηριότητα που γίνεται, συνήθως, στην αρχή της σχολικής χρονιάς, κατά την οποία τα παιδιά καλούνται να ανακαλέσουν στη μνήμη τους εμπειρίες, βιώματα και εντυπώσεις από τις πρόσφατες καλοκαιρινές διακοπές τους. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να προσκαλέσει τα παιδιά να «μοιραστούν» και να αποτυπώσουν, έντυπα ή ηλεκτρονικά, τα καλοκαιρινά τους ταξίδια με στόχο την

ομαλή μετάβασή τους στο σχολείο, τη μάθηση μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και τη δράση τους.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η πρώτη ενότητα του βιβλίου της Γλώσσας της ΣΤ΄ Δημοτικού έχει ως θέμα τα ταξίδια, τους τόπους και τα μεταφορικά μέσα. Το παρόν σενάριο έρχεται να ενισχύσει τη θεματική αυτή μέσω της κατάθεσης των εμπειριών των ίδιων μαθητών/τριών

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Είναι γνωστό ότι τα τελευταία χρόνια η είσοδος της τεχνολογίας και η έμφαση σε μεθόδους ενεργητικής μάθησης αποτελούν σημαντικές παραμέτρους της σχολικής εκπαίδευσης. Η εισαγωγή αυτή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία συνδέεται με εποικοδομητικές θεωρίες και μοντέλα μάθησης τα οποία θεωρούν ότι η μάθηση και η ανάπτυξη είναι κοινωνικές και συνεργατικές δραστηριότητες τις οποίες καλείται ο/η μαθητής/τρια να οικοδομήσει «είτε με τη διαμόρφωση ενός νέου περιβάλλοντος μάθησης στο οποίο ο/η μαθητής/τρια γίνεται πιο ανεξάρτητος/η και αυτόνομος/η ελέγχοντας τη διαδικασία μάθησης είτε με τη συν-διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος κριτικής σκέψης, όπου αναπτύσσονται στρατηγικές και μέθοδοι, οι οποίες υποστηρίζουν τη διερευνητική μάθηση και την επίλυση προβλημάτων. Μπορεί επίσης να προσφέρει αφορμές για αλληλεπίδραση και δημιουργία φιλικών σχέσεων, ιδιαίτερα σε μαθητές/τριες με μαθησιακές δυσκολίες» (Βλασσοπούλου & Παπαδημητρίου 2006).

Στο πλαίσιο αυτό οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί υιοθετούν διδακτικές προσεγγίσεις που υποστηρίζονται από τα εργαλεία των ΤΠΕ σε μια προσπάθεια να ενθαρρύνουν τα παιδιά να συμμετέχουν ενεργητικά και συνεργατικά στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και να αναδείξουν και να καλλιεργήσουν τις δεξιότητες που χρειάζεται να αναπτύξουν οι μαθητές/τριες στη σύγχρονη εποχή.

Επιπλέον, είναι γενικά αποδεκτό ότι οι ΤΠΕ δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές/τριες να διευρύνουν τις γνώσεις τους, να οργανώνουν και να καταγράφουν

τις σκέψεις τους, να τις συνθέτουν, να τις κρίνουν και να τις εκφράζουν μέσα από την παρουσίασή τους. Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων το παρόν σενάριο περιλαμβάνει τις παρακάτω δραστηριότητες αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών:

- ✓ μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο για άντληση και αξιοποίηση πληροφοριών
- ✓ λογισμικό επεξεργασίας κειμένου το οποίο επιτρέπει την εισαγωγή αντικειμένων, την αλλαγή της μορφής του κειμένου, την εύκολη διόρθωση των λαθών, την εύρεση, διόρθωση και αντικατάσταση του κειμένου
- ✓ λογισμικό λογιστικών φύλλων που διευκολύνει την οργάνωση, διαχείριση και ταξινόμηση δεδομένων με ταυτόχρονη αριθμητική παρουσίαση και εξαγωγή συμπερασμάτων
- ✓ λογισμικό δημιουργίας ταινίας που δίνει ελευθερία ενεργειών στους μαθητές/τριες και επιτρέπει την ανάπτυξη της φαντασίας τους, λειτουργώντας ως μέσο αυτοέκφρασης στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας
- ✓ κινητό τηλέφωνο, βιντεοκάμερα, μαγνητόφωνο με σκοπό την εναλλακτική και διαφοροποιημένη διδασκαλία, δεδομένου ότι το κινητό τηλέφωνο είναι το πιο δημοφιλές από τα μέσα γραπτής επικοινωνίας και χρησιμοποιείται από τα παιδιά για αποστολή μηνυμάτων σε πολύ μεγάλη έκταση και σε καθημερινό επίπεδο (Κουτσογιάννης 2007)
- ✓ ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια που επιτρέπει την εύκολη και ταχύτατη πρόσβαση σε πηγές πληροφοριών
- ✓ λογισμικό ζωγραφικής που δίνει ελευθερία ενεργειών στους μαθητές/τριες και επιτρέπει την ανάπτυξη της φαντασίας τους, λειτουργώντας ως μέσο αυτοέκφρασης
- ✓ ηλεκτρονικό λεξικό το οποίο παρέχει πληροφορίες με εύχρηστο και ελκυστικό τρόπο

Κείμενα

Ιστοσελίδες- Περιβάλλοντα

Πύλη για την ελληνική γλώσσα: [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#)

[Βικιπαίδεια](#), για τη συλλογή πληροφοριών

[Διαδικτυακός χάρτης](#), για τον εντοπισμό περιοχών

www.matia.gr: [Προορισμοί](#), για παραδείγματα κειμένων

www.youtube.com

Τραγούδια

«[Summer](#)», από τη συλλογή *Four Seasons*, σύνθεση: Antonio Vivaldi

Ποιήματα

Ελύτης, Οδυσσέας, «Ο ήλιος ο ηλιάτορας», από [το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων Ε΄- Στ΄ Δημοτικού](#)

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

1ο Δίωρο - Ολομέλεια

Γίνεται μια προκαταρκτική συζήτηση στην ολομέλεια για το πώς πέρασαν τα παιδιά το καλοκαίρι, αν πήγανε κάπου και με τι διάθεση έρχονται στο σχολείο. Ο/Η εκπαιδευτικός παρουσιάζει μέσω του προτζέκτορα τη σημασία της λέξης «διακοπή» στην [Πύλη για την Ελληνική γλώσσα](#). Εστιάζει την προσοχή των μαθητών/τριών στις δύο τελευταίες ερμηνείες 2α & β, οι οποίες μας ενδιαφέρουν. Στη συνέχεια, προτείνει να ασχοληθούν με έναν πιο λεπτομερή και συστηματικό τρόπο με τις εμπειρίες και τις εντυπώσεις των παιδιών από τα καλοκαιρινά ταξίδια τους, να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους στην τάξη και να τα αναρτήσουν στην ιστοσελίδα ή στο blog του σχολείου.

Ο/Η εκπαιδευτικός ενημερώνει για τη διενέργεια σύντομων συνεντεύξεων, ανά δύο, με τη χρήση κινητού τηλεφώνου, κάμερας ή μαγνητοφώνου με σκοπό τη δημιουργία ενός πλαισίου με τους τόπους που επισκέφτηκαν τα παιδιά και τον χωρισμό των ομάδων ανάλογα με τα αποτελέσματα (παιδιά που πήγαν στο ίδιο μέρος, π.χ. κατασκήνωση). Τα παιδιά που δεν πήγαν διακοπές έχουν τη δυνατότητα να μιλήσουν για τον τόπο διαμονής τους.

Στη συνέχεια δημιουργείται με πρωτοβουλία του/της εκπαιδευτικού και τη συμμετοχή των παιδιών ένα πλαίσιο ερωτήσεων με τα θέματα που ενδείκνυται να αποτελέσουν αντικείμενο της συνέντευξης.

Εξηγείται στους/στις μαθητές/τριες ότι η εργασία θα γίνει κυρίως με βάση τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (Η/Υ, διαδίκτυο κλπ.) και ότι η διαδικασία θα διαρκέσει όσο χρόνο χρειαστεί για την ολοκλήρωση των εργασιών. Ακόμη, θα οριστούν ώρες και μέρες συναντήσεων για ανταλλαγή εμπειριών και συζήτηση προβλημάτων και λύσεων που θα προκύψουν από την επεξεργασία του θέματος και προτείνει να είναι ένα δίωρο την εβδομάδα.

Συζητείται επίσης ο μαθησιακός σκοπός της όλης διαδικασίας και αναλύονται οι ειδικότεροι στόχοι (γνώσεις για τόπους και μεταφορικά μέσα, καλλιέργεια της γλώσσας και δεξιότητες σχετικές με τις ΤΠΕ) και συμφωνείται ο τρόπος παρουσίασης του σεναρίου με τίτλο «Καλοκαιρινές διακοπές» (ανέβασμα ταινίας στο blog του σχολείου).

2ο-3ο Δίωρο - Ολομέλεια

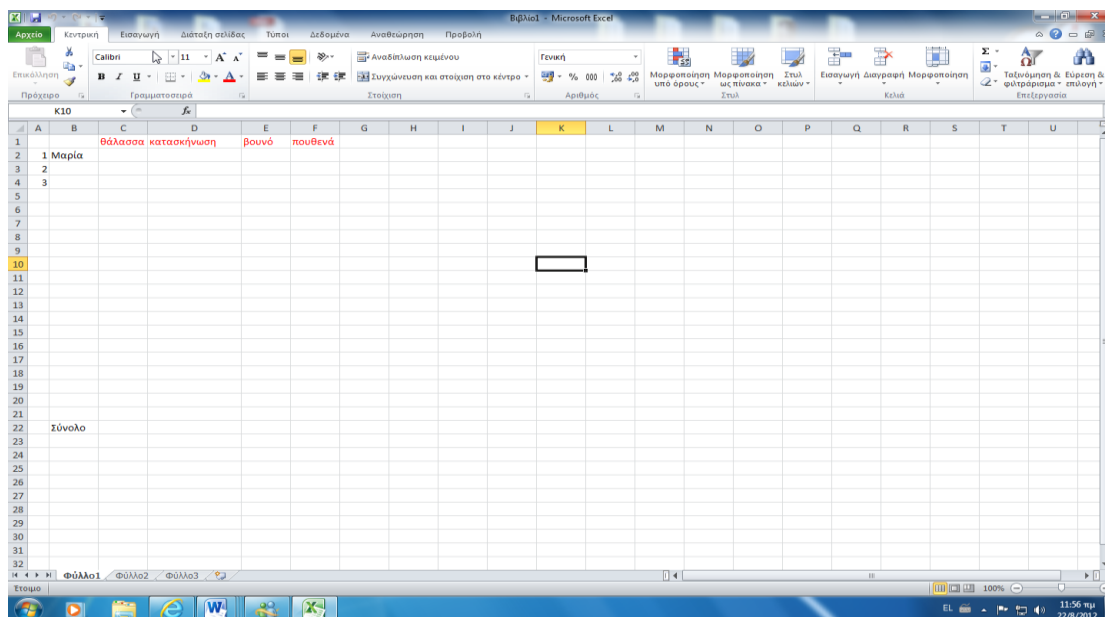
Πραγματοποιείται μια δειγματική συνέντευξη, στην οποία τον ρόλο του/της δημοσιογράφου παίζει ο/η δάσκαλος/α και τον ρόλο αυτού/ης που δίνει συνέντευξη ένας εθελοντής/τρια μαθητής/τρια. Στη συνέχεια, απομαγνητοφωνείται και καταγράφεται στον πίνακα. Στην καταγραφή θα πρέπει να σημειώνονται όσο το δυνατό περισσότερα στοιχεία από τον προφορικό λόγο (παύσεις, αποσιωπητικά, κλπ.).

Ακολουθούν οι συνεντεύξεις μεταξύ ζευγαριών των μαθητών/τριών με βάση το [1^ο Φύλλο εργασίας](#). Τα παιδιά που δε θέλουν να δώσουν συνέντευξη έχουν τη δυνατότητα να γράψουν ένα αφηγηματικό κείμενο, του οποίου το περιεχόμενο θα κινείται στο ίδιο πλαίσιο με τις ερωτήσεις του 1^{ου} φύλλου εργασίας.

4ο Δίωρο - Ολομέλεια

Ο/Η εκπαιδευτικός εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο θα χωριστούν τα παιδιά σε ομάδες βάσει των αποτελεσμάτων των συνεντεύξεων. Για τον λόγο αυτό ανοίγει στον υπολογιστή της τάξης ένα λογιστικό φύλλο και τα παιδιά γράφουν το όνομά τους στα αριθμημένα κελιά βάζοντας ταυτόχρονα ένα «ν» σε μία από τις 4 πιθανές γενικευμένες θεματικές των συνεντεύξεων: θάλασσα, βουνό, κατασκήνωση, πουθενά. Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες ανάλογα με τη θεματική, αποθηκεύεται το αρχείο «Αποτελέσματα συνεντεύξεων» και ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τις ομάδες να υπολογίσει η καθεμιά τον αριθμό της σε ποσοστό (%). Η πληροφορία αυτή δίνει την αφορμή για συζήτηση σχετικά με την επίκαιρη οικονομική κρίση και τη δυνατότητα των οικογενειών να πηγαίνουν διακοπές.

Εικόνα 1: αποτελέσματα συνεντεύξεων

Μετά τον χωρισμό σε ομάδες ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί πώς θα εργαστούν αυτές παρουσιάζοντας τα βήματα που θα ακολουθήσουν, μέσω του προτζέκτορα ή του διαδραστικού πίνακα, και δίνοντας τις ακόλουθες οδηγίες:

1. Η κάθε ομάδα καλείται να αναζητήσει πληροφορίες για το θέμα που έχει αναλάβει στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια [Βικιπαίδεια](#) και μέσα από συγκεκριμένες σελίδες.
2. Διερευνά το θέμα ορίζοντας τις υποενότητές του και αντλώντας πληροφορίες μέσα από συγκεκριμένες σελίδες.
3. Ο/Η εκπρόσωπος της ομάδας παρουσιάζει στην ολομέλεια το θέμα.

5ο, 6ο & 7ο Δίωρο - Ομάδες

Από εδώ και στο εξής αρχίζει σταδιακά η αναζήτηση των στοιχείων των θεμάτων και των υποενοτήτων όπως τα έχει ορίσει η κάθε ομάδα.

Μετά από κάθε αναζήτηση και συγκέντρωση των στοιχείων γίνεται συνάντηση με τον/τη διδάσκοντα/ουσα και τους/τις μαθητές/τριες και σε συνεργασία γίνεται η επιλογή. Η διαδικασία αυτή μπορεί να κρατήσει 6-8 διδακτικές ώρες.

Κάθε ομάδα θα εργάζεται κατά βάση χωριστά υλοποιώντας τις δραστηριότητες-εργασίες που της αναθέτει ο δάσκαλος μέσω του [2^{ου}](#) και [3^{ου} φύλλου εργασίας](#).

8ο & 9ο Δίωρο - Ομάδες - Ολομέλεια

Οι ομάδες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους στην ολομέλεια και γίνεται μια σύνθεση και αξιολόγηση αυτών, ώστε να συμφωνηθεί τι θα πρέπει να κρατήσουν για την τελική παρουσίαση. Θα ζητηθεί σε αυτήν τη φάση να συνεργαστούν οι τέσσερις ομάδες μεταξύ τους και να δημιουργήσουν στο Live movie maker μια δεκάλεπτη ταινία με φωτογραφίες, βίντεο, τραγούδι και κείμενο από τις καλοκαιρινές διακοπές τους με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού ([4^ο φύλλο εργασίας](#)).

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Φύλλο εργασίας για τη συνέντευξη (κοινό)

1. Πάρτε συνέντευξη από τον/την συμμαθητή/τρια σας ρωτώντας τα εξής:
 - Πηγες διακοπές το καλοκαίρι και αν ναι πού πήγες;
 - Ποιες δραστηριότητες έκανες; Γνώρισες φίλους;
 - Πώς αισθάνεσαι που γύρισες στο σχολείο;
2. Απομαγνητοφωνήστε τη συνέντευξη. Παρατηρήστε το προφορικό κείμενο (σύνταξη πρότασης, επαναλήψεις συντακτικών δομών, διακοπές, διορθώσεις, δισταγμούς, ανολοκλήρωτες εκφράσεις), σκεφτείτε αν γίνεται αποδεκτό ως γραπτό και σημειώστε τις διαφορές προφορικού και γραπτού λόγου στον παρακάτω πίνακα:

Προφορικός λόγος	Γραπτός λόγος

3. Εάν είναι βίντεο, αποθηκεύστε το στον υπολογιστή της τάξης

2^ο Φύλλο εργασίας (κοινό για όλες τις ομάδες)

1. Επισκεφτείτε την ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια [Βικιπαίδεια](#) και χρησιμοποιώντας την επιλογή *Αναζήτηση* βρείτε πληροφορίες για τους τόπους που επισκεφτήκατε (σε ποιο νομό και γεωγραφικό διαμέρισμα βρίσκεται, με τι μεταφορικό μέσο πήγατε και πώς αλλιώς θα μπορούσατε να πάτε, ποια η απόσταση από τον τόπο διαμονής σας, ποια μνημεία και αξιοθέατα διαθέτει ο τόπος και, αν τα επισκεφτήκατε, αναφέρετε αν κατάγονται από εκεί καλλιτέχνες όπως ποιητές, ζωγράφοι, συγγραφείς). Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και τον [διαδικτυακό χάρτη](#) πληκτρολογώντας στην *Αναζήτηση* τις λέξεις – κλειδιά : Ελλάδα, Νομοί, Πόλεις, Χωριά.

Συζητήστε με την ομάδα σας ποιες από τις πληροφορίες θα επιλέγατε για την παρουσίασή σας στην ολομέλεια αιτιολογώντας την επιλογή σας. Παραδείγματα κειμένων παρόμοιας γραφής και εικόνες από ελληνικές περιοχές μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα [Προορισμοί](#) και να τα συμβουλευτείτε.

Συνδυάζοντας τις πληροφορίες που έχετε συγκεντρώσει με τις καλοκαιρινές εμπειρίες σας να δημιουργήσετε ένα μικρό κείμενο με τίτλο «Καλοκαιρινές διακοπές» στον κειμενογράφο. Συζητήστε με την ομάδα σας ποιες από τις παραπάνω πληροφορίες θα συμπεριλάβετε στο κείμενό σας. Γράψτε στον κειμενογράφο το έγγραφο με τις πληροφορίες που επιλέξατε και αποθηκεύστε το με το ίδιο όνομα. Προσέξτε τη δομή του περιγραφικού σας λόγου και τον ρηματικό χρόνο που θα χρησιμοποιήσετε (πώς μιλάμε για το χτες, το σήμερα, το αύριο). Θυμηθείτε και χρησιμοποιήστε επιρρήματα, συνδέσμους, λέξεις και φράσεις που δηλώνουν χρόνο (π.χ. χτες, αρχικά, το μεσημέρι, το απόγευμα, πρώτα, έπειτα, ξαφνικά την ίδια στιγμή, λίγο πριν φτάσουμε, κ.ά.). Αντιγράψτε εικόνες από τους τόπους που επισκεφτήκατε σε έγγραφο του κειμενογράφου και αποθηκεύστε το.

Το κείμενό σας θα πρέπει να είναι περιληπτικό. Μην ξεχάσετε να γράψετε:

- ✓ πού, πότε και πώς πήγατε
- ✓ τη γενική εντύπωση

- ✓ τι είδατε στη διάρκεια των διακοπών
- ✓ τι κάνατε εκεί
- ✓ περιστατικά που συνέβησαν
- ✓ τα συναισθήματα και τις σκέψεις σας

2. Εάν έχετε τραβήξει δικές σας φωτογραφίες με ψηφιακή κάμερα, τις αποθηκεύετε στον υπολογιστή ή, εάν τις έχετε εκτυπώσει μπορείτε να τις σκανάρετε και να τις αποθηκεύσετε.

3. Αποθηκεύστε όλα τα παραπάνω αρχεία σε έναν φάκελο στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή σας με την ονομασία «Καλοκαιρινές διακοπές» και τον αριθμό της ομάδας σας.

3^ο Φύλλο εργασίας (κοινό για όλες τις ομάδες)

Διαβάστε το ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη «Ο ήλιος ο ηλιάτορας» Από το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων ΣΤ΄ Δημοτικού [σ. 16-17](#).

Ο ήλιος ο ηλιάτορας, Οδυσσέας Ελύτης

ΑΦΗΓΗΤΗΣ

*Ο ήλιος ο ηλιάτορας
ο πετροπαιχνιδιάτορας
από την άκρη των ακρώ
κατηφοράει στο Ταίναρο
Φωτιά 'ναι το πιγούνι του
χρυσάφι το πιρούνι του*

Ο ΗΛΙΟΣ

*Ε σεις στεριές και θάλασσες
τ' αμπέλια κι οι χρυσές ελιές
ακούτε τα **χαμπέρια** μου
μέσα στα μεσημέρια μου
«Σ' όλους τους τόπους κι αν γυρνά
μόνον ετούτον αγαπώ!»*

ΑΝΕΜΟΙ

*Άκου κι εμάς που μόλις εγυρίσαμε
νησιά και πολιτείες που γνωρίσαμε
Κρήτη και Μυτιλήνη Σάμο κι Ικαριά
Νάξο και Σαντορίνη Ρόδο Κέρκυρα*

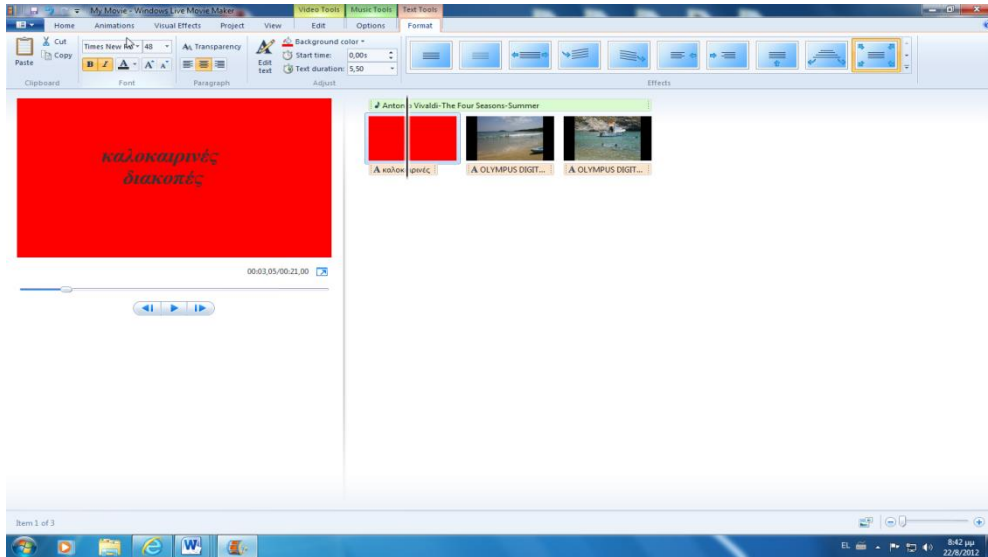
*Σπίτια μεγάλα κι άσπρα σπίτια βουερά
πάνω στη μαύρη πέτρα πάνω στα νερά
Ξάνθη Θεσσαλονίκη Βέροια Καστοριά
Γιάννενα Μεσολόγγι Σπάρτη και Μυστρά
Καμpanαριά και στέγες μες στη συννεφιά
κι όλα μαζί μια λύπη και μιαν ομορφιά*

Ο ποιητής αναφέρει περιοχές της Ελλάδας και παρουσιάζει εικόνες ελληνικών τοπίων. Παρουσιάστε και εσείς με ποίημα ή με ζωγραφική καλοκαιρινά τοπία που σας έκαναν εντύπωση χρησιμοποιώντας για την πρώτη επιλογή τον κειμενογράφο και για τη δεύτερη το πρόγραμμα ζωγραφικής.

4^ο Φύλλο εργασίας (ολομέλεια)

1. Αντιγράψτε τον φάκελό σας στον υπολογιστή της τάξης.
2. Ο/η εκπαιδευτικός ανοίγει το Live movie maker, μέσω προτζέκτορα, και πατάει την επιλογή «new project». Η κάθε ομάδα καλείται να προσθέσει επιλέγοντας φωτογραφίες, βίντεο και κείμενο από τον φάκελο εργασίας της πατώντας την επιλογή add videos and photos.
3. Ο/Η εκπαιδευτικός με τη συμμετοχή των παιδιών διαμορφώνει τις διαφάνειες επιλέγοντας κάποια από τα δεδομένα που βάλανε τα παιδιά στο πρόγραμμα. Προσέχει να υπάρχουν φωτογραφίες, βίντεο με τα παιδιά που δώσανε συνέντευξη και κείμενα από τις εργασίες τους.
4. Στη συνέχεια μπαίνουμε στο YouTube και ακούμε το μουσικό κομμάτι του Antonio Vivaldi - "Summer" from four seasons. Ο/Η εκπαιδευτικός το κατεβάζει με το πρόγραμμα VDownloader. Καλείται μια ομάδα να προσθέσει τη μουσική στις διαφάνειες πατώντας την επιλογή «add music». Η τελική διαμόρφωση της ταινίας με εφέ και διάφορες άλλες επιλογές γίνεται από τον δάσκαλο/α χρησιμοποιώντας πάντα τον προτζέκτορα.

Εικόνα 2: ταινία "Καλοκαιρινές διακοπές"

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το παρόν σενάριο μπορεί να εφαρμοστεί στην Ευέλικτη Ζώνη παράλληλα με τη διδασκαλία της 1^{ης} ενότητας του βιβλίου Γλώσσας της ΣΤ΄ Δημοτικού, δεδομένου ότι κάποιος από τους στόχους του σεναρίου καλύπτουν τους στόχους της συγκεκριμένης ενότητας. Συγκεκριμένα καλύπτονται οι στόχοι:

- ✓ Πώς χρησιμοποιούμε τους χρόνους του ρήματος.
- ✓ Πώς αφηγούμαστε μια ιστορία.
- ✓ Πώς μιλάμε για το χτες, το σήμερα, το αύριο (χρόνοι ρημάτων, επιρρήματα, ουσιαστικά, σύνδεσμοι).
- ✓ Πώς φτιάχνουμε περίληψη.
- ✓ Πώς περιγράφουμε.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η προεργασία του/της εκπαιδευτικού είναι δύσκολο να είναι έτοιμη από την αρχή γιατί δε γνωρίζει τα μέρη που επισκέφτηκαν τα παιδιά και επομένως δεν μπορεί να έχει έτοιμες τις ιστοσελίδες για διερεύνηση του εκάστοτε θέματος. Αυτή η εργασία θα πρέπει να γίνει μετά τον χωρισμό των ομάδων.

Επίσης, ένα άλλο μέρος που μπορεί να δυσκολέψει τον/την εκπαιδευτικό εξαιτίας της ιδιαιτερότητας του θέματος είναι το πώς θα χωριστούν οι ομάδες. Μία πρόταση είναι κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής συζήτησης του 1^{ου} δίωρου ο/η δάσκαλος/α να κρατάει σημειώσεις για τα μέρη που επισκέφτηκαν τα παιδιά ώστε να μπορεί μετέπειτα να διαμορφώσει τις ανάλογες θεματικές ενότητες. Στην περίπτωση που σε μια θεματική ενότητα ο αριθμός των παιδιών υπερβαίνει τα πέντε παιδιά τότε δημιουργούνται δύο ομάδες, των οποίων ο χωρισμός γίνεται με κριτήριο τον συγκεκριμένο τόπο που έχουν επισκεφτεί. Επιπλέον, εάν τα περισσότερα παιδιά δεν έχουν πάει διακοπές ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να διευρύνει τις ερωτήσεις του 1^{ου}

φύλλου εργασίας, δίνοντας την επιλογή στα παιδιά να μιλήσουν για τις διακοπές που πήγανε τα προηγούμενα χρόνια.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χαραλαμπίδης, Α. & Σ. Χατζησαββίδης. 1997. *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: θεωρία και πρακτική*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας, 129-131

Βλασσοπούλου Κ. & Μ. Παπαδημητρίου Μ. 2006. «Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές ως μέσο αντιμετώπισης των μαθησιακών δυσκολιών».

<http://www.specialeducation.gr/frontend/articles.php?page=3&cid=74>

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας,

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/page_015.html [15.11.2010]